

9 ביולי 2026

לכבוד

עו"ד גלי בהרב-מיארה מר דוד זיני רנ"צ דני לוי
היועצת המשפטית לממשלה ראש שירות הביטחון הכללי מפכ"ל משטרת ישראל

שלום רב,

בהול!

הנדון: מעורבות שב"כ במבצע אכיפה בצפון הארץ תוך חריגה מסמכות

סימוכין: מכתבינו מיום 23.8.2021 ; 30.1.2023 ; 4.5.2023 ; 4.3.2024 ; 18.9.2025 ; 16.12.2025 ; מענה הייעוץ המשפטי לממשלה מיום 4.10.2021 ; 7.5.2024.

הרינו לפנות אליכם בעקבות פרסומה של משטרת ישראל אודות השתתפותו של שירות הביטחון הכללי (להלן: **שב"כ** או **השירות**) במבצע משטרי המתמקד בפשיעה בחברה הערבית, אשר מתנהל בימים אלו באזור הצפון, בשיתוף פעולה עם פרקליטות המדינה וגורמים נוספים (להלן: **המבצע**). פעילות זו מרחיבה את מעורבותו של שב"כ במאבק בפשיעה החברה הערבית תוך חריגה מהסמכות המוקנית לו בחוק. לפיכך, נבקשכם להבהיר בפני כל הגורמים הרלוונטיים כי **טיפול בפשיעה בחברה הערבית אינו מצוי בגדר ייעודו ותפקידיו של השב"כ לפי חוק שירות הביטחון הכללי, תשס"ב-2002** (להלן: **חוק השב"כ**). עוד נבקשכם להורות בדחיפות כי **מעורבותו של שב"כ במבצע זה ובמבצעים נוספים כגון דא תופסק לאלתר**, על מנת לבלום את המגמה האנטי-דמוקרטית של העמקת מעורבות השירות במישורים פליליים, ולהגן על זכויות הציבור, והציבור הערבי בפרט, החשוף לכוחו האימתני של שב"כ במסגרת פעילות זו. נפרט:

- ביום 7.7.2026 **פורסם** באתר משטרת ישראל דיווח שכותרתו "מבצע לאומי משולב לחיזוק ביטחון הציבור ומאבק בפשיעה באזור הגליל". בדיווח זה תואר כי משטרת ישראל פועלת זה תקופה בצפון הארץ, בשיתוף שב"כ, פרקליטות המדינה וגורמים נוספים, וזאת, כנטען, כחלק ממבצע לטיפול בתופעות של פשיעה ואלימות בחברה הערבית, ובפרט במישור הפשיעה הכלכלית והחזקת אמצעי לחימה. עוד נלמד מהדיווח כי המבצע נעשה באופן סמוי עד כה, ורק אתמול – מועד הפרסום – "עבר המבצע לשלב הגלוי".
- יאמר מיד: מעורבות זו של שב"כ במבצעים שעניינם מאבק בפשיעה בחברה הערבית – קרי, פעילות במישורים פליליים ועבירות אזרחיות – אינה בסמכות, שכן **טיפול בפשיעה אינו מצוי בגדר ייעודו ותפקידיו של השב"כ על פי חוק השב"כ**. יוצא אפוא כי המבצע המתואר העניק לשב"כ סמכויות לצורך פעילות בתחום הפשיעה בחברה הערבית בפרט ובמישורים פליליים ככלל – אף על פי שהחוק אינו מקנה לו סמכות זו.
- להבחנה בין סמכויות השב"כ לסמכויות המשטרה יש **השלכות משמעותיות** על מידת הפגיעה בזכויותיהם של אזרחים: השב"כ הוא ארגון ביטחוני, האמון על שמירת ביטחון המדינה ועל מוסדות וסדרי המשטר הדמוקרטי מפני "איומי טרור, חבלה, חתרנות, ריגול וחשיפת סודות

המדינה", באמצעות סיכול ומניעה של פעילות בלתי חוקית, מחקר מודיעיני, אבטחת אנשים, מידע ומקומות ועוד (סעיף 7 לחוק השב"כ). בשל אופי הנושאים שבו הוא מטפל, פעילותו החשאית ושימוש באמצעי ריגול, מעקב וחקירה מרחיקי לכת הפוגעים בזכויות יסוד, הארגון מוגבל לעיסוק בנושאים תחומים המוגדרים בחוק השב"כ. בהתאם, בית המשפט העליון פסק כי על השב"כ להפעיל את שיקול דעתו לפי "אמות מידה סדורות" בבואו לחקור אירועים הנופלים "לתחום האפור" (בג"ץ 3945/23 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' ראש שירות הביטחון הכללי**, פסקה 23 לפסק דינו של הנשיא עמית (5.5.2025); עוד ר': בג"ץ 2109/20 **בן מאיר נ' ראש הממשלה** פסקה 20 לפסק דינה של הנשיאה חיות (25.4.2020), ביחס לסכנה הטמונה בהרחבת סמכויותיו של שב"כ, ושימוש בהן נגד אזרחי ותושבי המדינה).

4. זליגת פרקטיקות של שב"כ למאבק בפשיעה בחברה הערבית תפגע באופן בלתי מידתי בזכויותיהם של חשודים ערבים לשוויון, לכבוד, לחירות, לפרטיות ולהליך הוגן, ובתקינות ההליך הפלילי. ואולם, לא רק בחשודים עסקין: טיפול שב"כ בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית צפוי לפגוע קשות בזכויות אדם של כלל האזרחים הערבים. ישנו חשש ממשי שמהלך זה יוביל במהרה לכך שהחברה הערבית תימצא תחת מעקב המוני, הכולל איסוף של מידע רגיש על אזרחים מן השורה באמצעות כלים טכנולוגיים, וכי בעוד שחשדות הנוגעים לאלימות ופשיעה בחברה היהודית – לרבות פשיעה מאורגנת בהיקף רחב – ייחקרו על ידי משטרת ישראל, חשדות המצויים ברף הוכחה נמוך יותר ונוגעים לפשיעה בחברה הערבית יאפשרו לשב"כ להפעיל כלים דרקוניים נגד אזרחים. לראיה, ראשי השב"כ לדורותיהם, עד כה, התנגדו באופן מסורתי למהלך זה (ר' למשל: עמירם גל "מחנק אשראי, אבטלה ואלימות: האם השב"כ הוא הפתרון לארגוני הפשיעה?" **גלובס** (22.10.2025)).

5. על כך יש להוסיף כי מעורבותה של פרקליטות המדינה במבצע המתואר – לצד השב"כ – היא תמונה במיוחד ומנוגדת לעמדתו העקרונית של הייעוץ המשפטי לממשלה. יוזכר כי בהמשך לפניית האגודה בעניין הסמכת השב"כ לפעילות בתחום הפשיעה בישראל, נמסר על דעתם של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי), כי "ככלל, טיפול בפשיעה, כשלעצמו, אינו נכנס בגדר ייעודו ותפקידיו של השירות לפי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, וזאת גם כאשר מדובר בתופעה של פשיעה חמורה בחברה הערבית" ([למענה מיום 4.10.2021](#); כל ההדגשות בפנייה זו הוספו). עמדה זו של הייעוץ המשפטי לממשלה שבה ועלתה בדיונים שונים בשנים האחרונות, ולמיטב הידיעה, עומדת בעינה.

6. גם במענה מטעם ייעוץ וחקיקה (משפט פלילי) מיום 7.5.2024 לפנייתנו בעניין דרישתו של ראש המטה למלחמה בפשיעה ובאלימות בחברה הערבית, עו"ד רואי כחלון, להתיר מעורבות שב"כ במאבק בפשיעה בחברה הערבית, נכתב: "השירות ממשיך לפעול בהיבטים מסוימים הנוגעים לתופעה שהוא עוסק בהם בשגרה במסגרת ייעודו ותפקידיו לפי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002. עם זאת, טיפול בפשיעה, כשלעצמו, אינו נכנס בגדר ייעודו ותפקידיו של השירות לפי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, וגם כאשר מדובר בתופעה של פשיעה חמורה בחברה הערבית המבוצעת באמצעי לחימה שהשימוש בהם עלול להביא לפגיעה בקורבנות רבים".

7. יש לציין כי בשנים האחרונות פנינו אליכם פעמים רבות בנושא זה (ר' פניותינו שבסימוכין), בשל מהלכים כאלו או אחרים לשילוב שב"כ במאבק בפשיעה החברה הערבית; כאמור, ללא סמכות, ולעיתים גם במחשכים – כפי שנעשה במסגרת המבצע המתואר עד כה. ההתקשות בקרב חברי ממשלה רבים על שילוב השירות במאבק זה, ללא מקור סמכות ובניגוד לעמדת הייעוץ המשפטי לממשלה, **מחייבת ריסון מידי**. זאת, בפרט לנוכח הדיווחים בכלי התקשורת על כך שראש השב"כ הנוכחי שינה את עמדת השירות המסורתית והוא פועל לעירוב שב"כ במאבק בפשיעה בחברה הערבית (ר' למשל: יהושע (ג'וש) בריינר "חשיפת הארץ" – זיני מקדם מעורבות של שב"כ במאבק בפשיעה בחברה הערבית" **הארץ** (24.11.2025)).

8. החשש בדבר שילובו של השב"כ במאבק בפשיעה מעמיק נוכח גיבושה של החלטת ממשלה לקיצוץ מסיבי בתקציבי תוכנית החומש לצמצום פערים בחברה הערבית עד לשנת 2026 מיום 21.10.2021, והעברתם למשטרה ולשב"כ לטובת מימון תוכנית למלחמה בפשיעה ובאלימות בחברה הערבית (ר': נתי טוקר "הפרדוקס של הממשלה: תקצץ 560 מיליון שקל בתקציבי הפיתוח החברה הערבית – ומצפה לירידה בפשיעה" **זה-מרקר** (8.7.2026)). מבלי להרחיב בדברים, יש להתנגד נחרצות לקיצוץ – הן משום שהוא צפוי לפגוע קשות במקורות תקציביים החיוניים לרווחת החברה הערבית, והן משום שיוביל להענקת משאבים ותקציבים נדיבים לשב"כ לצורך פעילות שאינה נמצאת בגדר סמכויותיו, ועתידה לפגוע קשות בזכויות יסוד של האזרחים הערבים (להרחבה על עמדתנו באשר לקיצוץ תקציבי תוכנית החומש לטובת מאבק בפשיעה במקרים קודמים, ר': **"הסטת תקציבים מתוכנית החומש לחברה הערבית – פגיעה חמורה בזכות לשוויון" האגודה לזכויות האזרח**).

9. נוכח כל האמור, נבקשכם להבהיר בפני כלל הגורמים הרלוונטיים כי טיפול בפשיעה בחברה הערבית אינו מצוי בגדר סמכויותיו של השב"כ. עוד נבקש להורות בדחיפות כי מעורבותו של שב"כ במבצע זה ובמבצעים נוספים כגון דא תופסק לאלתר, על מנת להגן על הציבור, והציבור הערבי בפרט, החשוף לפגיעה ממשית בזכויותיו, ולבלום את אי-החוקיות והמגמה האנטי-דמוקרטית שבפעילות השירות.

10. נודה על קבלת מענה מהיר.

בברכה,

אלזה בונייה, עו"ד

העתקים:

היועץ המשפטי של שירות הביטחון הכללי

ניצב עירן נהון, מ"מ היועץ המשפטי למשטרת ישראל

עו"ד עמית איסמן, פרקליט המדינה

עו"ד רואי כחלון, ראש המטה למלחמה בפשיעה בחברה הערבית